



בש"פ 7182/22 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 7182/22

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

המבקש: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט
המחוזי בתל אביב-יפו (השופט מ' לוי) מיום
20.10.2022 בע"ח 27534-10-22

בשם המבקש: עו"ד אורי קורב; עו"ד סיוון רוסו;
עו"ד אסף בנמלך

החלטה

לפני בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופט מ' לוי) מיום 20.10.2022 בע"ח 27534-10-22, אשר דחה את ערר המבקש על החלטת בית משפט השלום בתל אביב-יפו (השופטת א' פרוסט-פרנקל) מיום 19.10.2022 במ"ב 23084-10-22 בה הורה על מעצרו של המבקש.

1. נגד המבקש מתנהלת חקירה גלויה בחשד לעבירות לפי פקודת מס הכנסה [נוסח חדש], חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963 וחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000. ביום 5.12.2021 הסכימו הצדדים כי המבקש ישהה במעצר בית עד ליום 9.12.2021, ולאחר מכן ישוחרר בכפוף להפקדת כספים במזומן, חתימה על התחייבות עצמית והצגת ערבות מצד ג'. עוד הוסכם כי המבקש יתייצב לחקירה בכל עת שיידרש וכי כל יציאה של המבקש מישראל תתואם עם היחידה החוקרת ותתאפשר בהתאם לצרכי החקירה.



2. ביום 19.10.2022 הגישה המשיבה לבית משפט השלום בקשה לצוות על מעצרו של המבקש. בבקשה צוין כי החל מיום 11.5.2022 ועד למועד הגשת הבקשה המבקש זומן מספר פעמים למשרדי היחידה החוקרת אולם לא התייצב והעביר אישורי מחלה. אלא שבמהלך התקופה שלגביה הוצגו אישורי מחלה המשיך המבקש לעבוד, נכח בדיונים שונים ברשות המסים ואף יצא מהארץ ללא תיאום עם היחידה החוקרת. לאחר דיון שהתקיים במעמד צד אחד באותו היום נעתר בית משפט השלום לבקשה והורה על מעצרו של המבקש.

3. נגד החלטת המעצר הגיש המבקש באותו היום ערר לבית המשפט המחוזי. המבקש טען כי לא היה מקום להורות על מעצרו במעמד צד אחד מבלי שהייתה כל דחיפות לעשות כן. לטענתו לא עלה בידו להגיע לחקירות אליהן זומן בשל מצבו הרפואי, לאחר שבחודש אפריל 2022 אובחן כלוקה בתסמונת חריפה אשר כפי שעולה במסמכים הרפואיים שהגיש, בגינה עליו להימנע ממצבי לחץ. במסגרת הערר התבקש בית המשפט לקיים דיון במעמד הצדדים באותו היום.

4. לאחר שעייין במסמכים הרפואיים שצורפו לערר, בית המשפט המחוזי דחה את בקשת המבקש לקיום דיון באותו היום וקבע דיון בערר לבוקר יום המחרת. אלא שבמהלך הדיון התברר כי לבקשת בא-כוחו שוחרר המבקש באותם תנאי שחרור בהם היה נתון עד למעצרו הנוכחי. על רקע זה נקבע כי הערר התייתר ואין מקום לקבלו. לצד זאת הובהר כי המבקש אינו יכול לעשות דין לעצמו ואינו יכול להחליט אימתי להתייצב לחקירה, אף אם לטענתו מצבו הרפואי אינו מאפשר לו להתייצב. הודגש כי אין במסמכים הרפואיים כדי להצדיק עשיית דין עצמי ואת הפרת תנאי שחרורו.

5. מכאן הבקשה שלפני. לטענת המבקש, לא היה מקום להורות על מעצרו במעמד צד אחד בהיעדר עילת מעצר ובהיעדר דחיפות, ותוך הצגת מצג חסר ומגמתי בנוגע למצבו הרפואי. היעדרות בית משפט השלום לבקשה להורות על מעצרו במעמד צד אחד מנוגדת לחוק, לפסיקת בית המשפט ולהיגיון מוסרי בסיסי. עוד הלין המבקש בבקשתו על כך שבית המשפט המחוזי נמנע מלקיים דיון בעררו ביום בו הוגש; על כך שבמהלך הדיון שהתקיים בערר נפגעה זכות הטיעון שלו; ועל דחיית הערר. לטענת המבקש, בית המשפט המחוזי כלל לא נדרש לפגמים החמורים שנפלו בהחלטת המעצר אשר אף הביאה לשינוי תנאי השחרור שלו, וכי לא היה מקום להורות לו להתייצב לחקירותיו חרף מצבו הרפואי המורכב, דבר אשר עשוי להעמידו בסכנת חיים. עוד נטען כי מדובר בבקשה המעוררת שאלה עקרונית והיא האם ניתן לקיים דיון במעמד צד אחד בעניין מעצרו של אדם ללא עילה ברורה ומובחנת המצדיקה דיון בהיעדרו. שאלה עקרונית נוספת המתעוררת בענייננו עוסקת בחוקיותו של מעצר אשר ניתן להשיג את תכליתו בכלים חלופיים דורסניים פחות.

6. דין הבקשה להידחות.

אף אם הייתה בקשתו של המבקש מעוררת שאלה עקרונית, היא הפכה תיאורטית עם שחרורו מהמעצר ביום 19.10.2022. הלכה היא כי ככלל בית המשפט יימנע מלדון בעניינים תיאורטיים, למעט במקרים מסוימים שעניינם של המבקש אינו בא בגדרם (וראו: בש"פ 3658/22 אבו גאבר נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (1.6.2022); בש"פ 2551/22 סקף נ' פרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה), פסקה 12 (3.5.2022); בש"פ 3893/21 ווטה נ' מדינת ישראל (15.6.2021); בש"פ 720/21 רגבי נ' משטרת ישראל, פסקה 7 (2.3.2021)).



7. מעבר לכך. רשות ערר ב"גלגול שלישי" שמורה למקרים חריגים בלבד בהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית בעלת חשיבות החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים, או כאשר מתקיימות נסיבות חריגות המצדיקות זאת (ראו למשל לאחרונה: בש"פ 6785/22 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (13.10.2022); בש"פ 6753/22 ג'והאני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (12.10.2022); בש"פ 5051/22 פסקר נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (27.7.2022)). הבקשה שלפני אינה עומדת באמות מידה מחמירות אלה.

8. חרף ניסיונותיו של המבקש לשוות לבקשה נופך עקרוני, הלכה למעשה טענותיו נטועות כולן בנסיבותיו הפרטניות של המקרה. המבקש אינו טוען כי השאלה העקרונית העיקרית הנטענת בבקשתו - שעניינה קיום דיון במעצרו של אדם במעמד צד אחד - טרם קיבלה מענה בפסיקה. טענתו היא כי בית משפט השלום לא פסע בדרכי שהותוותה על ידי בית משפט זה, תוך שהוא מפנה לפסיקה ענפה שניתנה בעניין. ברי כי אופן יישומה של הלכה פסוקה על נסיבותיו הקונקרטיות של מקרה ספציפי אינו בא בגדר שאלה החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים המצדיקה מתן רשות ערר. גם הטענות הנוגעות לחוקיותו של המעצר ולאפשרות להשיג את תכליתו באמצעים חלופיים אינן מעוררות שאלה עקרונית, אלא אך נסובות על יישום הדין בנסיבות העניין.

הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ו' בחשון התשפ"ג (31.10.2022).

ש ו פ ט